

Årsrapport

Socialnämnden
2023

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	4
3 Verksamhet	6
3.1 Uppföljning av grunduppdrag	6
4 Måluppföljning	7
4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	7
4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv	8
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning ..	11
5 Agenda 2030 - Hållbara Mark	13
5.1 Klimatlöften.....	13
6 Uppföljning av internkontroll	14
6.1 Årets internkontrollarbete	14
6.2 Uppföljning av internkontrollplanen	14
7 Personal	16
8 Ekonomi	17
8.1 Driftredovisning	17
8.2 Investeringsredovisning	19
9 Annan uppföljning	20
9.1 Övrig uppföljning	20
10 Följetal	23
10.1 Följetal verksamhet	23
10.2 Följetal personal	25

Bilagor

Bilaga 1: Nyckeltal per kostnadsslag SN 2023

Bilaga 2: Nyckeltal per verksamhet SN 2023

Bilaga 3: Nyckeltal per kostnadsslag SN Feb 2023 med prognos

Bilaga 4: Nyckeltal per verksamhet SN Feb 2023 med prognos

1 Sammanfattning

Nämnden bedömer att man i hög grad har uppnått grunduppdraget. Den samlade bedömningen inkluderar följetal direkt kopplade till grunduppdraget och måluppfyllelsen av nämndens egna mål.

Under det gångna året har Socialnämndens ekonomiska läge varit utmanande med nettokostnader på 436,8 mnkr, vilket motsvarar 102,3 procent av tilldelad budgetram. Utfallet visar ett underskott på 9,9 mnkr, och i juni uppmanade Kommunfullmäktige socialnämnden till återhållsamhet och åtgärder för att förbättra kommunens resultat med 1 procent av aprilrapportens prognos, vilket skulle ha resulterat i ett överskott på 4,2 mnkr. Nämnden har inte lyckats uppfylla uppdraget.

Inom Individ- och familjeomsorgen har trots regeringens beslut om en justering av delposter i riksnormen med 8,6 procent inför 2023 och pågående lågkonjunktur inte resulterat i ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Det har inte heller initialt lett till en ökning av ärenden under året, vilket även återspeglas på nationell nivå.

Under året har den utredande och myndighetsutövande funktionen för barn och unga genomgått förändringar i arbetssättet med fokus på att fånga upp barn och föräldrar i ett tidigt skede vid förekomst av våld.

För att öka genomströmningen av ärenden har verksamheten för barn och unga framgångsrikt implementerat nya metoder utan att kompromissa med arbetsmiljön. En utredning inom Socialförvaltningen föreslår inrättandet av koordinatorstöd för familjer med svårigheter att dra nytta av befintliga stödstrukturer, vilket är ett led i att uppnå kommunfullmäktiges mål med bästa barnkommun.

Inom Funktionsstöd har det genomförts en stor kompetenssatsning genom BAS-utbildningen för att säkerställa grundläggande kompetens inför Yrkesresan. Svårigheter att rekrytera stödpedagoger har adresserats, och positiva beslut om nya kursstarter för stödpedagoger har tagits. Trots ökade kostnader inom bostad med särskild service har åtgärder vidtagits för att säkerställa kvalitet och arbetsmiljö.

Under 2023 har förberedelser gjorts för att möta kompetensutmaningen. Nämnden har antagit en omställningsstrategi, där förvaltningens chefer, stödfunktioner och fackliga har deltagit i bemanningsakademin. Organisationen har omformats för att stödja omställningen

2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Individ- och familjeomsorg

Trots regeringens beslut att justera samtliga delposter i riksnormen med 8,6 procent inför 2023 och den pågående lågkonjunkturen har detta inte resulterat i ökade kostnader inom verksamhetens för ekonomiskt bistånd eller initialt lett till en ökning av ärenden under året. Detta fenomen är inte enbart lokalt utan återspeglas även på nationell nivå. Möjliga förklaringar inkluderar en kontinuerlig efterfrågan på arbetskraft trots lågkonjunkturen. Under de sista månaderna av året har dock en marginell ökning av antalet ärenden noterats.

Verksamheten har aktivt deltagit i ett projekt om Artificiell Intelligens (AI), finansierat av Omställningsfonden och genomfört i samarbete med Kairos Future. Genom att enheten har engagerat sig i detta projekt har hela verksamheten förvärvat betydelsefull kunskap inom ett område som förväntas få stor betydelse inom en snar framtid.

Under det gångna året har den utredande och myndighetsutövande funktionen inom verksamheten för barn och unga genomgått en förändring i arbetssättet. Det nya tillvägagångssättet fokuserar på att fånga upp barn och föräldrar i ett tidigt skede när barnet avslöjar förekomst av våld. Familjebehandlarna har under året hanterat fler ärenden och intensifierat sitt stöd till familjer och individer, vilket inkluderar behandlings- och stödsamtal samt dialogstöd gentemot skolor.

Genom noggrann planering och uppföljning har verksamheten för barn och unga framgångsrikt ökat genomströmningen av ärenden utan att kompromissa med arbetsmiljön. Denna framgångsrika metod reflekterar en medveten strategi som syftar till att öka insatserna och främja förebyggande socialt arbete. Dessa åtgärder står i linje med den kommande förändrade lagstiftningen inom området.

Mot bakgrund av befintliga jämlikhetsutmaningar inom skola, fritid och livsvillkor, där resultaten påverkar varandra, har Socialförvaltningen genomfört en utredning. Som ett resultat av utredningen föreslår man inrättandet av ett koordinatorstöd riktat mot familjer som, på grund av utmaningar såsom ohälsa eller social utsatthet, har svårigheter att dra nytta av samhällets befintliga stödstrukturer. Föreslagen placering för denna tjänst är på familjecentralen Prismen, och finansieringen av detta föreslås komma från projektmedel tillhandahållna av Bästa barnkommun.

Inom ramen för den nationella hemlöshetsstrategin och med målet att minska och förebygga att personer hamnar i hemlöshet har verksamheten intensifierat samarbetet i nära partnerskap med TSF och MBAB. Flera betydelsefulla steg har tagits för att implementera metoden "Bostad först", vilken har visat sig vara en framgångsrik strategi för att stödja personer med bostadssocial problematik. Verksamheten anpassar sig aktivt för att möta de krav som den förändrade lagstiftningen innebär.

Ett konkret exempel på denna anpassning är Idun, en öppenvårdsmottagning riktad till åldersgruppen 15-21 år med missbruksproblem. Idun erbjuder lättillgängliga och kostnadsfria insatser utan föregående biståndsprövning. Inom ramen för arbetet med våld i nära relationer har verksamheten också utvecklat målinriktade insatser för våldsutövare. Dessa insatser är noggrant utformade med hänsyn till säkerheten för dem som har utsatts eller löper risk att utsättas för våldet. Målet med dessa insatser är att förmå våldsutövaren att förändra sitt beteende och därigenom uppnå avslutande av våldet.

Funktionsstöd

Under det gångna året har vårdtyngden inom bostad med särskild service ökat. Verksamheten har vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa kvalitet och arbetsmiljö men det har medfört ökade kostnader.

Behovet av korttidsplatser har ökat under året som en följd av omställningen till god och nära vård. Verksamheten har löst behovet tillfälligt under 2023 genom tillfälliga korttidsplaceringar i närheten av befintliga boenden eller köpt platser från äldreomsorgen. Verksamheten planera för mer långsiktiga lösning under 2024.

Behovet av nya lokaler för korttidsvistelse och korttidsstillsyn kvarstår och behoven av insatserna har ökat. Under året har Habyskolan presenterats som ett alternativ men en ombyggnation skulle bli betydligt dyrare än vad som budgeterats och ändå inte uppfylla de ökade behov som finns. Även elevboendet RIG har presenterats som ett alternativ men är i dagsläget inget möjligt alternativ då barn och ungdomsförvaltningen kommer att behålla nyttjandet av lokalerna.

Samtliga befintliga boendeplatser är i nuläget fullbelagda, vilket innebär att det inte finns utrymme för nya placeringar i egen regi. Förvaltningen kommer under våren att utvärdera och planera för framtida

behov av boendeplatser, vilket kommer att presenteras för nämnden senare under året. Det finns för närvarande ett ökat behov av boendeplatser jämfört med vad förvaltningen kan erbjuda i egen regi.

Under det gångna året har verksamheten också introducerat två nya initiativ, Café Kom i kommunhuset och Restaurang Köket. Köket har renoverats och används också som en öppen träffpunkt vid vissa tillfällen i veckan.

För att främja delaktighet och brukarmedverkan finns det lokala och centrala råd inom LSS-verksamheten där brukarna har möjlighet att lämna förslag och synpunkter på verksamheten. LSS-samverkan är ett kontinuerligt samarbete där tjänstemän från verksamheten regelbundet möter representanter från brukarorganisationerna.

Ett arbete med IPS (Individanpassat stöd till arbete) har startat. IPS är inriktat på att ge individanpassat stöd och vägledning för att underlätta att hitta och behålla arbete på den öppna arbetsmarknaden. Samarbetet kring IPS involverar socialpsykiatri, daglig verksamhet, Arbetsmarknadsenheten och försörjningsstödsenheten.

3 Verksamhet

3.1 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Stöd till personer med funktionsnedsättning		X			
Individ- och familjeomsorg		X			

Nämndens bedömning

Nämndens bedömning är att man nått upp till grunduppdraget **i hög grad**.

För att nämnden ska anses ha uppfyllt grunduppdraget görs en samlad bedömning av dels följetal kopplade direkt till grunduppdraget, dels måloppfyllelse av nämndmål. Nämndens mål är en stor del i att uppfylla grunduppdraget.

Följande följetal är direkt kopplade till grunduppdraget:

Funktionsstöd:

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall - 70-100%
- Andel brukare inom funktionshinder med aktuell genomförandeplan - totalt 80-100%
- Tid från beslut till verkställighet enligt LSS – mindre än 3 mån, 70-100 %
- Andel korrekt anmälda enheter till IVO - 70-100 %

Funktionsstöd har i hög grad uppnått sina mål då de hamnar i de godkända intervallerna.

Individ-och familjeomsorg

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall - 75-100 %
- Andel brukare med aktuell genomförande plan - totalt 80-100 %

Individ- och familjeomsorgen har i stort sett uppfyllt sitt grunduppdrag, även om det inte är helt fullständigt. Detta förklaras delvis av ambitiösa mål, påverkan av svåröversägliga omvärldsfaktorer och komplexa interna processer såsom digitalisering och bemanning.

4 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamma mål: Kommungemensamt mål Bästa barnkommun

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Handläggningstider vid familjeenheten	118	116	108	≥108	

Handläggningstider vid familjeenheten

Nämndens bedömning är att målet i hög grad har uppfyllts under året. Denna bedömning baseras på en utvärdering av utredningstiderna för barn och unga, som enligt Socialtjänstlagen bör vara avslutade inom fyra månader. Trots dessa ambitiösa krav finns det situationer utanför verksamhetens kontroll som påverkar förmågan att följa lagens tidsgränser.

Utmaningar som svårigheter att nå och samarbeta med de som är föremål för utredningen, samt pågående utredningsaktiviteter hos andra huvudmän (till exempel hälso- och sjukvården) som kan påverka resultatet, kan leda till beslut om förlängd utredningstid. Den redovisade indikatorn visar medianen. För alla kommuner år 2023, var medianen 105 dagar.

Nämndens mål: Bästa barnkommun

Nämndens bedömning är att målet **i hög grad** uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Verksamheten prioriterar barnrättsperspektivet genom att fokusera på varje enskilt barns behov. Det inkluderar att ta hänsyn till barnets perspektiv vid bostadsanpassningar och använda pedagogiska hjälpmedel, såsom bildstöd och alternativ kompletterande kommunikation (AKK), i samtal med barn. En viktig del är också att beskriva barnens situation och önskemål i samband med utredningar om insatser.

En enkätundersökning har tagits fram på korttidsverksamheten för att ytterligare kvalitetssäkra och säkerställa att verksamheten utgår från det enskilda barnets behov. Preliminära resultat visar att majoriteten trivs bra på korttiden, men förbättringsområden, särskilt inom aktiviteter, kommer att adresseras i det fortsatta arbetet.

Individ och familjeomsorg

Verksamheten bidrar aktivt till att förverkliga målet Bästa BarnKommun (BBK). Samtliga enheter är engagerade och har utifrån sina uppdrag arbetat mot operativa mål. Exempel på genomförda aktiviteter inkluderar arbetet med barn i socioekonomisk utsatthet, föräldrastöd och informationsinsatser på Prismen, föreläsningar om vardagsekonomi på Öppna förskolan samt vräkningsförebyggande arbete genom uppsökande och stödjande kontakter till föräldrar. Ett framgångsrikt arbete bygger i hög grad på gemensamma förhållningssätt och samverkan med andra huvudmän, såsom Västra Götalandsregionen (VGR). Ett nytt samarbete har inleddes med Barn och

ungdomsförvaltningen (BUF) för att adressera barn med allvarlig problematisk skolfrånvaro. Fältassistenter har deltagit i aktiviteter kring jämställdhetsfrågor, våld bland unga samt värderingsfrågor om bemötande och attityder. Under 2023 genomfördes för första gången en brukarundersökning för familjehemsplacerade ungdomar 13 år och äldre, med positiva resultat kring hur dessa ungdomar upplever sin placering.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Antal berörda barn vid vräkningar	1	0	3	=0	
Antal hushåll med barn som är aktuella inom ekonomiskt bistånd	112	97	90		

Utfallet för 2023 gällande antal hushåll med barn som är aktuella inom ekonomiskt bistånd baseras på prognos då siffror från Socialstyrelsen tillhandahålls under första halvåret.

Antal berörda barn vid vräkningar

Siffran från Kronofogden för 2023 har ännu inte offentliggjorts, men en prognos är tillgänglig. Under första delåret har tre barn berörts av vräkning. Dessa barn var skrivna hos en vårdnadshavare, men påverkades när den andra vårdnadshavaren blev vräkt från sin bostad. En utmaning är att privata hyresvärdar inte alltid informerar socialtjänsten om familjer med barn som riskerar vräkning.

Boendesociala teamet har fått information om 158 barn som har påverkats i de ärenden som har inkommit under 2023 genom det vräkningsförebyggande arbetet. Många familjer kan själva lösa sina situationer, men för dem som behöver stöd erbjuds detta via socialtjänsten.

4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv

Nämndens mål: Minska antalet utförda timmar av timavlönad personal

Funktionsstöd

Nämndens bedömning är att målet uppfyllts i hög grad under året.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Minska antalet timmar utförda av intermittert anställda med timlön			480	<494	

Indikatorn mäter antal timavlönade inom hela socialförvaltningen

Minska antalet timmar utförda av intermittert anställda med timlön

Funktionsstöd

Verksamheten arbetar aktivt för att minska antalet timmar som utförs av timavlönad personal på enhetsnivå och i samverkan med andra enheter. En del i detta är att arbeta mer med så kallad rörlig placering där personal kan arbeta på fler enheter och vid behov täcka luckor vid frånvaro. Detta kräver ett ökat samarbete mellan enheter och mellan exempelvis daglig verksamhet och boenden.

Verksamheten har kommit en bit kring detta men det finns fortfarande mycket att göra för att få till en optimal bemanning. Från september 2023 och året ut ses en tydlig minskning av kostnader för timlön.

Övergripande på socialförvaltningen förväntas det ske en minskning.

Nämndens mål: Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i **hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Utifrån resultatet av brukarundersökningen som genomfördes 2022 fokuserade verksamheten på att skapa förutsättningar för ökad trygghet. Detta innebar att samtliga enheter identifierade och implementerade trygghetsskapande åtgärder.

För att säkerställa personalkompetensen i utförarverksamheten genomgick all tillsvidareanställd personal en Basutbildning under 2023, inklusive tillhörande test inför Yrkesresan som ska starta nästa

år året. Basutbildningen omfattar ämnen som grundläggande värderingar, regelverk, dokumentation, funktionsnedsättningar, bemötande, kommunikation, tydliggörande pedagogik, miljöanpassning, utmanande beteende, uppföljningar och utvärderingar, modeller för arbetsmetod och förhållningssätt samt kartläggningar. Yrkesresan är ett koncept framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för introduktion och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare, vilket socialnämnden skulle implementera när SKR publicerade konceptet. Detta gjordes för att säkerställa att stöd till brukare erbjuds med god kvalitet.

Individ- och familjeomsorgen

Verksamheten strävar efter att arbeta enligt begreppet Evidensbaserad praktik som innebär en medveten och systematisk användning av flera kunskapskällor för beslut om insatser: - den bästa tillgängliga kunskapen, - den professionelles expertis och - berörda personens situation, erfarenhet och önskemål. Detta förutsätter att det finns tillgång till välutbildad personal, tid och resurser för intern- och vidareutbildning, tid och resurser för reflektion och utveckling och ett aktivt intresse hos samtliga medarbetare för att tillämpa ny kunskap och evidensbaserade förhållningssätt. Verksamheten försöker underhålla samtliga dessa perspektiv genom ett aktivt förbättrings- och utvecklingsarbete.

Verksamheten har under året arbetat med förberedelse för att kunna genomföra Individbaserad Systematisk Uppföljning, ISU. ISU ger ett viktigt bidrag till att arbeta kunskapsbaserat inom socialtjänsten och handlar om att löpande beskriva och mäta individers problem, behov, insatser och resultat. Uppföljningen på individnivå kompletteras med att sammanställa informationen på gruppnivå, för att ge kunskap om och underlag för utveckling av verksamheten. Verksamheten har utvecklat arbetet och kompetensen med våldsutövare i samverkan med sjuhäradskommunerna genom Utväg, samt särskilt utsatta områdena funktionsnedsatta och äldre.

Individ- och familjeomsorgen och Funktionsstöd

Inom både Individ och familjeomsorg och funktionsstöd del av socialtjänsten är verksamheten beroende av en fungerande IT-drift, eftersom journalsystem, handläggning, läkemedelslistor, dokumentation med mera är digitala. Störningar i IT-leveransen kan orsaka stora negativa konsekvenser för verksamheten och i värsta fall kan patienter och brukares liv och hälsa utsättas för allvarlig fara. Som en del i kontinuitetsplaneringen, för att kunna säkerställa fungerande samhällsviktig verksamhet även vid kriser och särskilda händelser, är det viktigt att IT-enheten och verksamheten kommer överens om lägsta acceptabla servicenivåer för IT-stöd. Nämnden har framfört behovet till kommunstyrelsen i augusti 2023.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar	92	94	96	= 100%	
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde	44	47	56	≤40	
Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%	73	80	80	≥78%	
Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)	1	1	1	1	

Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar

Familjeenheten har inte helt lyckats genomföra förhandsbedömningar inom 14 dagar, och detta kan härledas till både interna och externa omständigheter. Interna omständigheter relaterar till arbetsprocesser och bemanning, medan externa omständigheter är kopplade till klientens motivation och medverkan i bedömningsarbetet.

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde

Den redovisade siffran är den nationella siffran som rapporteras till och redovisas i Kolada, och den omfattar samtliga kommuner för det första halvåret. På grund av ökade utredningstider har verksamheten implementerat åtgärder för att förbättra situationen. Under hösten har en systematisk uppföljning genomförts varje vecka för att säkerställa att utredningar hanteras inom rimlig tid. Medelvärdet för de utredningar som påbörjades under andra halvåret och som avslutats är 41 dagar, vilket utgör en betydande förbättring jämfört med det första halvåret.

En möjlig orsak till förlängda utredningstider kan vara förseningar i inhämtandet av underlag från externa aktörer, såsom läkarintyg.

Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%

Sveriges kommuner och regioner samordnar en frivillig nationell brukarundersökning inom funktionshinderområdet, och Socialförvaltningen genomför denna vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes under hösten 2022, och då deltog 161 kommuner i fråga om Daglig verksamhet. I Marks kommun svarade 80 % av brukarna att de får bestämma om saker som är viktiga, vilket översteg medelvärdet bland deltagande kommuner som var 76%. Svarsfrekvensen för Marks kommun gällande Daglig verksamhet/sysselsättning blev 76%, medan den för deltagande kommuner var 64%.

En ny undersökning kommer att genomföras under hösten 2024.

Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)

Socialekreterarna inom Individ- och Familjeomsorgen (IFO) tillämpar FREDA i sin myndighetsutövning, och metoden används systematiskt. FREDA-kortfrågor används på olika sätt, bland annat vid uppföljning av genomförandeplaner minst en gång per år inom socialpsykiatriens boendestöd och boende enligt Socialtjänstlagen (SoL).

Nämndens mål: All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och företrädare samt i samverkan med andra huvudmän

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas **i hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Verksamheten implementerar IBIC (Individens Behov i Centrum) som ett arbetssätt för att beskriva resurser, behov och mål. En central princip inom IBIC är att rikta fokus på individuella behov. Efter beslut om insats från myndigheten utarbetar verksamheten genomförandeplaner tillsammans med den enskilde och eventuella företrädaren. Dessa planer ska grundas på den enskildes unika behov och önskemål. Vid behov arbetar även funktionsstöd med Samordnad Individuell Plan (SIP), vilket närmare beskrivs nedan under Individ- och Familjeomsorgen (IFO).

Under sommarens utflyttade verksamhet i Kärradal, Varberg, erbjöds för första gången även deltagare från daglig verksamhet möjligheten att delta. Utflytten blev framgångsrik med många aktiviteter och sociala sammanhang. Korttidsverksamhetens utflyttade arrangemang på scoutgården i Apelhult blev, trots lite regn, en lyckad vistelse.

Daglig verksamhet har i samverkan med brukare aktivt arbetat för att öka delaktighet och inflytande genom hälsofrämjande aktiviteter. En Funkismässa arrangerades också för samtliga brukare i kommunen. Brukare som bor på boenden erbjöds möjligheten att delta i aktiviteter som arrangerades av både verksamheten och FUB Mark.

För att fånga upp övergripande behov arbetar verksamheten med centrala och lokala råd. Efter synpunkter på namnet har Centrala Brukarrådet nu beslutat att kallas Centrala rådet. Under årets möten har bland annat en riksdagsledamot och en representant från polisen besökt och svarat på frågor. Deltagande i Centrala rådet kan ske både fysiskt och digitalt.

Genom LSS-samverkan säkerställs att brukarorganisationerna ges möjlighet att påverka och lämna synpunkter på verksamhetens innehåll. Verksamheten för bostadsanpassningar samarbetar med sakkunniga på Teknik- och Serviceförvaltningen för att säkerställa korrekta och rättssäkra utredningar gällande bostadsanpassningar för medborgarna.

Individ och familjeomsorg

Alla personer med insatser ska ha en aktuell genomförandeplan, och under året har pågått arbete för att kvalitetssäkra processen kring dessa planer.

För personer som behöver insatser och stöd från både hälso- och sjukvård samt socialtjänst kan samordning av insatser vara nödvändig. Samordnad Individuell Plan (SIP) används som ett verktyg för

att skapa ett helhetsperspektiv för individen. Genom att säkerställa att varje individärende har en genomförandeplan ökar möjligheterna att framgångsrikt möta och tillgodose brukarnas behov. Genom att upprätta planer med tydliga mål och innehåll blir det möjligt att identifiera både framsteg och utmaningar i omsorgsprocessen.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan	89	95	99	≥95%	
Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan	70	80	91	≥95%	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %	88	88	90	≥90%	

Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan

En genomförandeplan är en dokumenterad planering som beskriver hur en beslutad insats praktiskt ska genomföras för den enskilde. Verksamheten arbetar aktivt för att alla brukare ska ha en aktuell genomförandeplan. Även om en person tackar nej till att en plan upprättas, ska en planering göras av hur insatsen ska genomföras. Resultatet är hämtat från enhetsundersökning LSS som Socialstyrelsen genomför under våren.

Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan

Under våren har verksamheten implementerat en ny rutin för registrering av genomförandeplaner i det nya verksamhetssystemet. Tidigare har planerna hanterats manuellt, men i ett försök att effektivisera och eliminera "tidstjuvar" används nu möjligheten att registrera planerna direkt i systemet. För närvarande verkar verksamheterna inte nå upp till det uppsatta målet, men förhoppningen är att den nya arbetsrutinen ska leda till en högre måluppfyllnad framöver.

För att nå upp till målet kommer verksamheterna fortsatt aktivt jobba med rutinerna.

Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %

Under hösten 2023 genomförde Indiv- och familjeomsorgen (IFO) den nationella undersökningen om brukarupplevd kvalitet. Enkäten besvarades inom områdena ekonomiskt bistånd, missbruk- och beroendevård samt av familjeenheten, vårdnadshavare och barn från 13 år och uppåt.

- 90 % av respondenterna svarade positivt på frågan: "Frågar socialsekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras?" (jämfört med deltagande kommuner där andelen var 87 %).
- Männerna uppgav en upplevelse av inflytande på 91 % (jämfört med deltagande kommuner där andelen var 89 %).
- Kvinnorna rapporterade en upplevelse av inflytande på 88 % (jämfört med deltagande kommuner där andelen var 87 %).

Jämfört med den senaste undersökningen 2021 har männen blivit något nöjdare, medan kvinnornas nöjdhet förblir oförändrad.

Resultaten av brukarundersökningen kommer att analyseras, och verksamheten kommer att arbeta vidare med förbättringsåtgärder, inklusive användningen av innovationsguiden (tjänstedesign/metodstöd från Sveriges kommuner och regioner, SKR). Nästa brukarundersökning för IFO planeras genomföras hösten 2025.

4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning

Kommungemensamma mål: Personalomsättningen ska minska

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	
Personalomsättning (%)	12	20	12	12	
Personalomsättning chefer (%)	6	21	13	12	

Indikatorerna redovisar ett utfall rörande extern personalomsättning.

Den nya indikatorn för extern personalrörlighet syftar till att mäta andelen av tillsvidareanställda som lämnat Marks kommun för att arbeta hos en annan arbetsgivare eller på grund av pensionering. Denna förändring i beräkningssättet gör att måttet bättre kopplas till ambitionen att minska personalomsättningen

genom att behålla och utveckla medarbetare.

Personalomsättning (%)

Utfallet visar att av de 82 personer som avslutat anställningsavtal har 42 påbörjat en ny anställning inom förvaltningen, nämnden eller kommunen, vilket motsvarar en extern personalrörlighet på 12,5 %.

Inom Funktionsstöd bedöms personalomsättningen ha minskat under perioden, och samarbete med fackliga organisationer fortsätter för att säkerställa en god arbetsmiljö och vara en attraktiv arbetsgivare.

Inom Individ- och familjeomsorg noteras att rekrytering har blivit något svårare trots en god balans mellan lediga tjänster och ansökningar. Verksamheten är medveten om det geografiska rekryteringsläget och använder för närvarande en inhyrd socionom för att stärka utredningsarbetet och arbetsmiljön. Socialstyrelsens lägesrapport 2023 bekräftar nationella utmaningar inom kompetensförsörjningen inom socialtjänsten och vikten av att hantera dessa för att säkerställa kontinuitet, rättssäkerhet och jämlika förutsättningar.

Personalomsättning chefer (%)

Personalomsättningen för chefer har minskat jämfört med föregående år vilket är positivt. Att ha en så låg omsättning som möjligt bland chefer är viktigt för att skapa stabilitet i verksamheten. Under året har tre chefer lämnat verksamheten.

5 Agenda 2030 - Hållbara Mark

5.1 Klimatlöften

Socialnämnden strävar i första hand efter att använda cirkulära möbler inom sina verksamheter, som en del av det övergripande initiativet för hållbarhet och miljövänlighet. Därmed är målet påbörjat

Inom socialnämndens verksamheter har man aktivt åtagit sig att minska matsvinnet i offentliga måltider och har uppsatta mål i den utsträckning som möjligt. Det bör noteras att socialnämnden, på grund av verksamheternas form inte tar del av måltider och därmed inte genererar mätbara resultat i detta specifika område. Därmed är målet genomfört i den mån som möjligt.

Vad gäller klimatpåverkan har Café Strömmen och Ljuspunkten legat 2023 på 2,68 CO₂e per kg/livsm. Målet som är satt på TSF är 1,5 CO₂e per kg/livsm. Därmed är målet påbörjat och man jobbar med att nå det gemensamma målet om 1,5 CO₂e per kg/livsm.

6 Uppföljning av internkontroll

6.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Socialnämnden har under årets interkontrollplan följt upp sex kontrollmoment. Internkontrollplanen beslutades i samband med årets nämndplan. De beslutade delprocesserna berörde samverkansfrågor, internprocesser, styrdokument och rutiner. Interkontrollplanen för 2023 berörde även handläggningsfrågor med fokus på dokumentation.

Vidare avsåg Socialnämnden att följa upp dokumentation av personalärenden.

Samtliga uppföljningar är avklarade. Uppföljning av respektive kontrollmoment beskrivs nedan.

6.2 Uppföljning av internkontrollplanen

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Arbetsätt med direktupphandling är inte säker-kompetensbrist samt sällanuppgift	Uppföljning av arbetsätt och utförande gällande direktupphandling	Inköpsenheten har anlitat en upphandlare som hjälper förvaltningen med direktupphandlingar.
Osäkert arbetsätt med pappershandhavande för SFB-omkostnader för personlig assistans	Införande av nytt system gällande SFB- personlig assistans kan komma att innebära bristfällig dokumentation under 2023.	En ny rutin har införts för att hantera ansvar och granskning av tidsrapporter inom organisationen. Det åligger enhetschefen att säkerställa att kontrollen av tidsrapporter och liknande dokument har genomförts noggrant. Det har observerats att vid genomförandet av stickprovskontroller kunde inga brister konstateras. Nya sättet har inneburit en bättre och säkrare hantering gällande dokumentation.

Övergripande styrning

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristande samverkan med externa aktörer på övergripande nivå (grupp-nivå).	Stickprovskontroller av att nämnden följer sin del i regionala eller delregionala överenskommelser	Pågående utvecklingsarbete har visat positiva resultat jämfört med tidigare år. Trots framstegen framkommer det dock att det fortfarande finns utmaningar, särskilt i situationer där snabba omplaceringar är nödvändiga. Dessa omplaceringar kan påverka samverkansformen SIP (Samordnad Individuell Plan) negativt. SIP kräver ofta noggrann planering, vilket kan bli svårt att upprätthålla vid akuta händelser.

Att tillhandahålla stöd och omsorg

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristfällig dokumentation.	Införande av nytt system (Life Care) kommer innebära högre risk för bristfällig dokumentation under 2023	Kvalitetsgruppen har i samband med granskning och uppföljning av dokumentationen i verksamhetssystemet identifierat behov av omtag gällande organisation och arbetsätt för att säkerställa upprätthållande och utveckling av dokumentation. Förvaltningsledningen har gett kvalitetsgruppen uppdrag att i samverkan med verksamheterna ta fram förslag på organisation och arbetsätt.

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Felaktiga löneutbetalningar	Arbetsrutiner gällande löneutbetalningar	Organisationen har mer ökad kontroll idag än tidigare, man har tydliga ansvarsområden i år i jämförelse med tidigare. Stickprovskontroll av lön görs två gånger per år där tio slumpvalda personers löner sex månader bakåt i tiden granskas. Vid granskning inför delår 2023 mätperiod januari – juni konstaterades tre mindre felaktigheter. Felaktigheter som reglerades.

Personal

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristande redovisning av personalstatistik	Samverkan gällande personalstatistik	Genom en överenskommelse med HR har man nu implementerat en enhetlig period för insamling av statistik över hela organisationen. Ytterligare åtgärder har vidtagits genom en omstrukturering av organisationsstrukturen inom socialförvaltningen. Syftet med denna omstrukturering är att på ett mer effektivt sätt kvalitetssäkra den insamlade statistiken.

7 Personal

Bemanning omställningsstrategi

Under 2023 har förberedelser vidtagits för att möta kompetensutmaningen. Nämnden har bland annat fastställt en omställningsstrategi, vidare har förvaltningens chefer, stödfunktioner och fackliga deltagit i bemanningsakademin. Organisationen formats för att stöda i omställningen och bland annat har verksamhetschef för kompetens och resursverksamheten anställts med uppdrag att processleda förvaltningens arbete.

Ledarskap

Nämnden behöver säkerställa rimliga förutsättningar för chefer då det har direkt koppling till kvalitet och arbetsmiljö. En brist som nämnden identifierat är omfattningen av HR-stöd. Under en längre period har HR-stödet inte varit i rimlig omfattning och bedömning görs att det behövs motsvarande tvåheltidstjänster verksamhetsnära HR-stöd riktat mot hela socialförvaltningen.

Individ och familjeomsorg

Inom verksamheten utgör socionomer den övervägande yrkeskategorin, och det krävs socionomutbildning eller motsvarande för att arbeta med barn och unga. Utmaningen med att säkra tillgången till socionomkompetens påverkar verksamheten betydligt. För att hantera denna utmaning har verksamheten påbörjat åtgärder, där användningen av Artificiell Intelligens (AI), som tidigare testats inom försörjningsstöd, övervägs. En annan strategi är att revidera administration och förenkla processer för att frigöra personalresurser.

Verksamheten främjar heltid som norm och har upplevt låg sjukfrånvaro och över lag låg personalomsättning under året, även om det kan variera mellan olika enheter. För att förbli en attraktiv arbetsgivare och säkerställa hög kompetens har verksamheten genomfört omfattande kompetensutveckling under året. Detta inkluderar deltagande i Yrkesresan för barn och unga samt planering för området missbruk och beroende. En särskild satsning på kompetens har gjorts inom området våld i nära relationer. För att stödja de anställda erbjuder verksamheten handledning, och kontinuerliga interna utbildningar genomförs, exempelvis en SIP-utbildning i samverkan med Västra Götalandsregionen som ägde rum i november.

Funktionsstöd

Verksamheten har genomfört en stor kompetenssatsning för alla medarbetare i Funktionsstöd, den kallas BAS-utbildning och ska säkerställa att medarbetare har samma utbildningsgrund att stå på inför Yrkesresan som beräknas starta inom kort. BAS-utbildningen är uppbyggd av olika moduler som behandlar alla delar som medarbetare behöver ha grundläggande kompetens inom, såsom regelverk, dokumentation, grundläggande värderingar, tydliggörande pedagogik etcetera

Verksamheterna har i perioder haft svårigheter att rekrytera stödpedagoger till enheterna. Problemet har lyfts till Boråsregionen och den styrgrupp för stödpedagogutbildning som Marks kommun deltar i. Yrkehögskolan i Borås har inför 2024 beslutat om tre nya kursstarter för stödpedagog vilket är positivt. I enlighet med att vara en attraktiv arbetsgivare kommuner nu verksamheten arbeta aktivt för att möjliggöra att fler inom verksamheten väljer att vidareutbilda sig till stödpedagoger.

8 Ekonomi

8.1 Driftredovisning

Tabell årsrapport

Driftredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Budgetavvikelse
Intäkter	42,5	35,1	33,2	28,2	5,0
Personalkostnader	-251,3	-256,6	-279,3	-269,2	-10,1
Övriga kostnader	-189,0	-188,6	-190,7	-185,9	-4,8
Nettokostnader	-397,8	-410,1	-436,8	-426,9	-9,9
Fördelning på huvudverksamhet, netto					
Funktionsstöd	-195,9	-205,4	-245,8	-231,5	-14,3
Individ- och familjeomsorg	-163,4	-163,1	-145,8	-148,1	2,3
Administration/Central förvaltn/Nämnd	-38,5	-41,6	-45,2	-47,3	2,1
Nettokostnader	-397,8	-410,1	-436,8	-426,9	-9,9

Analys av driftredovisning

Nämndens nettokostnader är 436,8 mnkr med en förbrukning om 102,3 procent av tilldelad budgetram. Utfall jämfört med budget redovisar ett underskott om 9,9 mnkr. I juni uppmanade Kommunfullmäktige socialnämnden till allmän återhållsamhet och att göra åtgärder för att förbättra kommunens resultat med 1 procent av aprilrapportens prognos. Det skulle innebära ett årsresultat på 4,2 mnkr i överskott. Nämnden har inte uppfyllt uppdraget.

Jämförelse med budget och föregående år per kostnadslag

Intäkterna uppgick till 33,2 mnkr för året. Utfall jämfört med budget gav ett överskott om 5,0 mnkr. Överskottet beror främst på högre försäljningsintäkter för centrallagret inom funktionsstöd om 1,1 mnkr. Högre intäkter för caféverksamheterna om 0,5 mnkr. Högre intäkter för driftbidrag än budgeterat om 1,8 mnkr, främst gällande schablonersättning från migrationsverket och habiliteringsersättning. Momsersättningen redovisar ett överskott om 0,4 mnkr. Återbetalt försörjningsstöd redovisar ett överskott om 0,7 mnkr. Resterande 0,5 mnkr av överskottet beror på såld korttidsplats under året.

I jämförelse med föregående år har intäkterna redovisat en minskning om 1,9 mnkr. Minskade intäkter mellan åren kan härledas främst till statliga ersättningar gällande sjukersättning för Covid-19.

Personalkostnaderna redovisades till 279,3 mnkr (inklusive inhyrd personal), vilket genererade ett underskott om 10,1 mnkr jämfört med budget. Underskottet är främst hänförligt till verksamheten särskilt boende som i genomsnitt varit bemannade med 17 årsarbetare för mycket per månad än budgeterat. Kostnadsökning jämfört med 2022 vid samma personalstyrka var 6,6 mnkr för boendena, budgeten för 2023 var 1,4 mnkr högre än 2022. Det innebar ett effektiviseringskrav för verksamheten om 5,2 mnkr. Effektiviseringskravet motsvarade 10 årsarbetare. Det i sin tur innebar att av de 17 årsarbetare som varit för mycket utifrån budget 2024, har det varit en utökning av verksamheten motsvarande 7 årsarbetare om 3,4 mnkr.

I jämförelse med föregående år har personalkostnaderna ökat med 22,7 mnkr, vilket motsvarar 8,8 procent i ökning. PO- avgifterna har ökat med 10,2 mnkr mellan åren. Den största ökningen mellan åren gäller tillsvidareanställda som ökat med 12,2 mnkr, vilket är hänförligt till löneökningar och fler anställda.

Övriga kostnader uppgick till 190,7 mnkr, vilket motsvarar ett underskott om 4,8 mnkr jämfört mot periodens budget. Underskottet kan förklaras av högre kostnader för köpt vård samt högre kostnader för lokaler, drivmedel, kost, förbrukningsmaterial och bostadsanpassning än budgeterat.

Utfallet jämfört med föregående år visar en kostnadsökning om 2,2 mnkr (1,1%), vilket förklaras av ökade kostnader för förbrukningsmaterial och lokaler.

Jämförelse med budget och föregående år per verksamhetsområde

Funktionsstöd

Funktionsstöd verksamheter redovisade en nettokostnad om 245,8 mnkr för helåret. Utfallet innebär

ett underskott mot budget om 14,3 mnkr som kan förklaras enligt nedan:

- **Särskilt boende** visade ett underskott om 9,7 mnkr som främst beror på personalkostnader som redovisade ett underskott om 8,9 mnkr. Verksamheten har i genomsnitt varit bemannade med 17 årsarbetare för mycket per månad än budgeterat. Resterande del av underskottet om 0,8 mnkr beror på högre kostnader för förbrukningsmaterial än budgeterat.
- **Personlig assistans** redovisade ett underskott om 2,3 mnkr i jämförelse mot budget. Verksamheten har erhållit 0,8 mnkr lägre intäkter än budgeterat då ett ärende som avslutades under hösten 2022 räknats med i budgeten för 2023. Resterande del av underskottet om 1,5 mnkr beror på högre personalkostnader.
- **Daglig verksamhet** redovisade ett underskott om 1,5 mnkr i jämförelse mot budget, vilket beror på högre kostnader för förbrukningsmaterial än budgeterat samt högre kostnader för köpta platser.
- **Korttid/ledsagare/avlösare** redovisade ett underskott om 0,7 mnkr jämfört mot budget. Underskottet är helt hänförligt till köpta platser.
- **Personlig ombud/LSS handläggning/Bostadsanpassning** redovisade ett underskott om 1,6 mnkr jämfört mot budget. Underskottet beror på högre kostnader inom bostadsanpassning än budgeterat.
- **Socialpsykiatri** redovisade ett överskott om 1,5 mnkr. Överskottet beror främst på vakanta tjänster under året.

I jämförelse med föregående år redovisade funktionsstöds verksamheterna ökade kostnader om 20,0 mnkr vilket motsvara 8,9 procent. 15,9 mnkr motsvarar ökade personalkostnader, resterande 4,1 mnkr beror på ökade kostnader främst för lokaler och förbrukningsmaterial.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg redovisade ett överskott om 2,3 mnkr för helåret 2023 jämfört med budget.

- **Vuxenheten** redovisade ett överskott om 0,9 mnkr. Överskottet beror på ökade intäkter för momsättersökning om 0,3 mnkr samt vakanta tjänster om 0,6 mnkr.
- **Stöd till familjer barn och unga** redovisade ett underskott om 4,3 mnkr jämfört mot budget. Ersättning till familjehem redovisade ett underskott om 4,3 mnkr. Intäkterna redovisade ett överskott om 0,9 mnkr på grund av statsbidrag för familjehem och ökade intäkter för momsättersökning. Övriga kostnader redovisade ett underskott om 0,9 mnkr främst på grund av högre kostnader för köpt vård, förbrukningsmaterial och konsultkostnader.
- **Ensamkommande barn och flykting** visade ett överskott om 2,3 mnkr. Överskottet beror främst på högre intäkter än budgeterat.
- **Försörjningsstödsenheten** redovisade ett överskott om 3,5 mnkr jämfört mot budget. Utbetalt försörjningsstöd redovisade ett överskott om 2,7 mnkr. Återbetalt försörjningsstöd redovisade ett överskott om 0,7 mnkr för helåret jämfört mot budget.

Jämfört med föregående år redovisade individ- och familjeomsorg verksamheter ökade kostnader om 2,3 mnkr, vilket motsvarar 1,6 procent.

Ledning, central administration och nämnd

I begreppet ledning, central administration och nämnd ingår verksamhetschefer, samtliga enhetschefer och administratörer inom funktionsstöd och individ- och familjeomsorg. Socialnämnd med respektive utskott och socialnämnden del av den centrala förvaltningen ingår även i begreppet. Verksamheterna redovisade ett överskott om 2,1 mnkr jämfört med budget. I överskottet ingår en budgetreserv om 4,0 mnkr. Däremot redovisade verksamheterna ett underskott om 1,9 mnkr, vilket beror på ökade kostnader för administrativa tjänster, kompetensutveckling, drivmedel och lägre intäkter för bidrag än budgeterat.

8.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprosjekt	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse 2023
Investeringsram	1,3	0,0	1,3
Summa	1,3	0,0	1,3

9 Annan uppföljning

9.1 Övrig uppföljning

Uppföljning av attraktivitetsplanen

Socialnämnden har inte bedrivit något systematiskt arbete utifrån planen. Inom socialförvaltningen erbjuds en bra offentlig service med hög kvalitet på vård, behandling och omsorg.

Idéburet offentligt partnerskap

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en avtalsform mellan en eller flera organisationer inom idéburen sektor med koppling till social ekonomi, och en eller flera offentliga verksamheter. IOP-avtal skrivs ofta runt en speciell verksamhet, som ägs av den idéburna organisationen, men som den offentliga sektorn vill medverka i. I avtalet bestäms vad partnerskapet gäller, vilka resurser respektive part ska bidra med, hur länge avtalet ska gälla med mera.

En överenskommelse gällande idéburet offentligt partnerskap (IOP) har upprättats mellan Individ- och familjeomsorgen och Föreningen Maskrosbarn. Överenskommelsen är tidsbegränsad och gäller under ett år. Maskrosbarn har sedan 2005 arbetat med att förbättra levnadsvillkoren för barn med föräldrar som har ett missbruk, en psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Extravuxen möter ungdomar i åldrarna 13 - 19 år som lever i utsatthet med en problematisk hemmiljö. Insatsen är till sin form lik en kombinerad kontaktfamilj och kontaktperson och framtagen för att fylla glappet mellan öppna insatser och placering. Fokus ligger på en hög grad av flexibilitet och medbestämmande från ungdomen.

Detta avtal har nu löpt ut under hösten. Inga andra överenskommelser finns.

Kommunal avtalssamverkan

I årsrapporten ska nämnder redovisa vilken avtalssamverkan nämnden har, och planerar att ingå, med andra kommuner. Det gäller avtal där nämnden tar hjälp av annan kommun för att utföra kommunens uppgifter eller där Marks kommun på motsvarande sätt hjälper annan kommun.

Socialnämnden har avtal med Borås om **social jour** för myndighetsutövning utanför kontorstid och på helger. Ytterligare avtal gäller **Barnahus** som är en kommungemensam verksamhet riktad till barn som misstänkts vara utsatta för övergrepp.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare eller fristående huvudmän

Inom socialnämndens ansvarsområde sker köp av externa placeringar via privata utförare. Uppföljning sker på individnivå och till viss del gällande avtalsnivå.

Tillbud och olycksfall

Inom funktionsstöd och Individ- och familjeomsorg har 444 händelser rapporterats, framför allt relaterade till hot, våld, arbetsbelastning och personsador. Dessa incidenter hanteras genom digitala system för att registrera och utreda varje händelse, med fokus på att minska risken för återkommande tillbud. Månadsrapporter inkluderar även uppgifter om tillbud och olycksfall, vilket bidrar till en kontinuerlig övervakning och förbättring av arbetsmiljön för personalen.

	Antal tillbud/olycksfall
Funktionsstöd	409
Individ - och familjeomsorg	35

Uppföljning av synpunkter och avvikelser

Område/vht	Beröm	Förslag	Klagomål	Annat
Familjeenheten	1		9	
Försörjningsstöd			8	
Funktionsstöd			7	
Vuxenenheten			3	
Organisation			2	
Övrigt				
Totalt	1		29	

Kommentar

Synpunkter

Under 2023 har 30 synpunkter inkommit och besvarats gällande socialnämndens verksamheter. Av dessa var 29 klagomål och ett var beröm. Synpunkterna fördelar sig över familjeenheten tio, försörjningsstöd åtta, funktionsstöd sju och vuxenenheten tre och organisation två.

Kvalitetsavvikelser

Under 2023 har 340 kvalitetsavvikelser och 8 rapporter om missförhållanden rapporterats i det digitala systemet. Tre av de rapporter som rapporterats som missförhållanden har bedömts vara avvikelser och utretts som detta. Av de 340 kvalitetsavvikelserna har 139 avslutats, utredning pågår i 46 och 123 har inkommit och mottagits. I 32 av kvalitetsavvikelserna har beslut fattats att inte inleda utredning.

De 340 kvalitetsavvikelserna fördelar sig Funktionsstöd 279 och Individ och familjeomsorg 61. Funktionsstöds kvalitetsavvikelser fördelar sig över boende 134, daglig verksamhet 116, boendestöd 17, personlig assistans fyra, korttidsvistelse två och handläggarenhet 6. Individ- och familjeomsorgens kvalitetsavvikelser fördelar sig över försörjningsstödsenheten 45, familjeenhet 11 och vuxenenhet fem.

Missförhållande enligt lex Sarah

Fem rapporter enligt lex Sarah har inkommit under 2023:

1. Flera avvikelser på gruppboende inom funktionsstöd
2. Fördröjning av aktualisering och inledning av utredning vid försörjningsstödsenheten
3. Händelse vid familjeenheten – placering i konsulentstött familjehem
4. Brister i handläggning och överklagandeprocess vid frånvaro vid försörjningsstödsenheten
5. Utebliven höjning av högsta godtagbara boendekostnad vid försörjningsstödsenheten

Fem rapporterade missförhållanden eller risker för missförhållanden har utretts och avslutats med bedömning och beslut. Vidtagna utredningar, planerade och vidtagna åtgärder har varit tillräckliga och händelserna har inte bedömts vara ett allvarligt missförhållande eller risk för ett allvarligt missförhållande i fyra fall. I en av utredningarna, gällande utebliven höjning av högsta godtagbara boendekostnad, har bedömning gjorts om påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande och anmälan gjordes till IVO. IVO har beslutat att avsluta ärendet och enligt IVOs bedömning har Marks kommun fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet. Utredningen visar, enligt IVO, att Marks kommun har vidtagit åtgärder för att utan dröjsmål avhjälpa eller undanröja missförhållandet, identifierat bakomliggande orsaker till det inträffade samt vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen.

Personuppgiftsincidenter

Tio personuppgiftsincidenter har rapporterats och utretts inom socialnämndens verksamheter. Fyra av dessa berör familjeenheten, fyra berör försörjningsstödsenheten och två berör funktionsstöd och

bostadsanpassning. Incidenterna har avsett felaktigheter vid mejl samt obehörig åtkomst av handling och information. En av de rapporterade incidenterna, avseende ett borttappat USB-minne, har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten IMY. IMY har beslutat att avsluta ärendet.

I kvalitetsberättelse och patientsäkerhetsberättelse beskrivs mer om det systematiska kvalitetsarbetet. (se bilagor)

10 Följetal

10.1 Följetal verksamhet

Följetal är mått som speglar verksamhetens omfattning och utveckling.

Socialnämndens följetal nämndplan

Följetal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Antal personer med LSS-insatser i ordinärt boende	155	142	153	153
Antal personer i LSS-boende	107	109	100	99
Antal personer med personlig assistans, totalt	90	80	75	68
Antal personer med pågående boendestödbeslut	99	105	110	110
Barn och ungdom, totalt antal vårdrygn på boende	4 915	4 319	4 545	3 693
Barn och ungdom, totalt antal vårdrygn i familjehem	14 457	17 349	16 045	18 338
Antal hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd per månad, medel	297	270	229	209
Antal barn under 18 år som erhåller ekonomiskt bistånd per månad, median	155	147	147	110
Vuxna missbruk och beroende, boende på HVB, totalt antal dygn				2 306
Skyddsboende, total antal vårdrygn				539

Antal personer med LSS-insatser i ordinärt boende

Antalet insatser inom vissa områden har minskat enligt årsstatistiken i Kolada, särskilt inom personlig assistans och korttidsvistelse. Å andra sidan har det skett en ökning av insatser som korttidsstillsyn och avlösarservice i hemmet. Medeltalet under året redovisas, och det framgår att något fler män (54%) får insatser enligt LSS och bor i ordinärt boende.

Det har skett en ökning av personer inom målgruppen funktionshinder som beviljas insatser enligt Socialtjänstlagen, SoL. Dessa ansökningar avser stöd som inte omfattas av LSS-lagen. Under året fick i genomsnitt 93 brukare (99 brukare i december) SoL-insatser inom Funktionsstöd, vilket är en ökning med 12% sedan 2022. Exempel på SoL-insatser inkluderar Boendestöd, Sysselsättning, Kontaktperson, Boende och Utbildningsresor.

Antal personer i LSS-boende

Av de brukare som har boendebeslut enligt LSS i slutet av året är totalt åtta platser köpta, inklusive ett beslut om barnboende. Socialnämnden har ingen egen boendeenhet för barn, vilket innebär att platser för barn med behov av boende köps externt. Barn som beviljas boende har ofta detta behov på grund av studier på annan ort. Den redovisade siffran är ett medelvärde under året. Det märks även att något fler män (53%) erhåller boendebeslut enligt LSS i Marks kommun, jämfört med rikssiffror där män utgjorde 59% år 2022.

Det pågår projektarbete med Teknik- och Serviceförvaltningen för att planera ett nytt boende. Målet är att brukare som för närvarande bor på externt köpta platser i andra kommuner ska kunna flytta tillbaka till Marks kommun och få sina behov tillgodosedda lokalt.

Antal personer med personlig assistans, totalt

Efter de senaste årens minskning av personer med personlig assistans syns en stabilisering av beslut inom kommunen. Dock har beslut från Försäkringskassan fortsatt att minska. Under året var det i genomsnitt 14 brukare med pågående beslut tagna av socialnämnden och i genomsnitt 54 brukare med beslut från Försäkringskassan. Kommunen är ersättningskyldig för de första 20 timmarna vid ärenden som beviljats av Försäkringskassan. Den redovisade siffran är ett medelvärde under året. Det märks även att något fler män (53%) erhåller personlig assistans i Marks kommun, jämfört med rikssiffror där män utgjorde 55% år 2022.

Antal personer med pågående boendestödbeslut

Boendestöd är en insats enligt Socialtjänstlagen som har till syfte att praktiskt, pedagogiskt och socialt stödja personer med psykisk funktionsnedsättning, vilket underlättar hanteringen av deras vardag.

Sedan 2011 har boendestöd varit den mest använda insatsen för personer under 65 år med funktionsnedsättning. En tydlig trend är att allt fler personer som inte tillhör målgruppen för socialpsykiatri, men ändå har en funktionsnedsättning, ansöker om boendestöd. Många av dessa personer ingår i personkretsen för LSS men ansöker ändå om boendestöd istället för de insatser som LSS-lagen erbjuder. Detta avspeglas i att Funktionsstöd beviljar fler beslut om boendestöd än socialpsykiatri. Den redovisade siffran är ett medelvärde under året. Det märks också att något fler män (52%) erhåller boendestöd i Marks kommun, vilket innebär en ökning från 2022 då andelen var 49% (riket hade 48% män år 2022).

Barn och ungdom, totalt antal vårddygn på boende

Placering av ett barn eller ungdom på ett boende sker när det finns behov av skydd och vård, och denna åtgärd är svår att förutse eller planera. Det görs alltid överväganden om placering i familjehem i första hand är möjlig. Första halvåret noterades en viss ökning av vårddygn för placerade barn och ungdomar på boende, för att sedan minska under andra halvåret. Totalt sett har antalet dygn minskat jämfört med tidigare år. Av de placerade är 68 procent pojkar, jämfört med riket där andelen är 57 procent (enligt siffror från 2022). Mark placerar färre barn och ungdomar (ovägt) än genomsnittet för alla kommuner och riket, enligt senaste tillgängliga siffror från 2022. Kostnaderna ökar på grund av en årlig ökning av dygnskostnaden.

Under året har kommunen tagit emot två ensamkommande barn som placerades på institution.

Barn och ungdom, totalt antal vårddygn i familjehem

Nämnden har intensifierat arbetet för att höja kvaliteten på familjehemsinsatser. Fokus har särskilt riktats mot vårdnadsöverflyttningar, vilket har resulterat i en ökning av antalet rättsprocesser och därmed stärkt rättssäkerheten för de placerade barnen. Vid behov av placering utanför det egna hemmet övervägs alltid familjehemsplacering i första hand. Under året har antalet dygn i familjehem ökat, medan boendeplaceringsdygn har minskat. Det är något fler flickor som placeras i familjehem, både i Marks kommun och i riket (enligt siffror från 2022). I jämförelse med alla kommuner (ovägt) och riket placerar Mark färre barn och ungdomar, enligt senaste tillgängliga siffror från 2022. Nämnden deltar också i ett forskningsarbete tillsammans med övriga sjuhäradskommuner och FoU Sjuhärad, vilket förväntas ge svar och vägledning för det fortsatta utvecklingsarbetet inom familjehemsarbetet.

Antal hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd per månad, medel

*Katri** Vill kolla när nationella kommer för december hur det ser ut nationellt, ser liten trend även nationellt - kan kanske vara början på att vi ser inflationen påverka...

Under de tre sista månaderna av året har det observerats en ökning av antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd. I december noterades en ökning med nio procent jämfört med medelvärdet för de första nio månaderna.

Vuxna missbruk och beroende, boende på HVB, totalt antal dygn

Under 2023 har det införts ett nytt följetal. Vuxna placeras på HVB (Hem för vård eller boende) där behandling av missbruk och beroende tillfälligt tillhandahålls på boendet för att sedan fortsätta behandlingen på hemmaplan för att uppnå en långsiktigt hållbar livssituation. Placeringarna på HVB har genomförts i en lägre omfattning än vad som prognostiserades vid halvårsrapporten.

Skyddsboende, total antal vårddygn

Under 2023 har ett nytt följetal införts. Nationellt finns för närvarande ingen statistik som mäter området våld i nära relationer. För att öka kunskapen och underlätta planeringen har man valt att långsiktigt mäta antalet vårddygn i skyddsboende. Detta ger en trendindikator för området och bidrar till ökad insikt och planering. Trots förväntningar om ökad omfattning har verkställandet av skyddsplaceringar på boende varit lägre än vad som prognostiserades vid halvårsrapporten.

10.2 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022	Utfall helår 2023
Antal tillsvidareanställda	433	425	446	464
Antal tidsbegränsade anställda	61	67	48	25
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	94,2	95,2	96	96,5
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)	75%	77%	82%	84%

Antal tillsvidareanställda

Under det föregående året fanns det ett större antal vakanta tjänster inom verksamheten. För att möta behoven användes i högre grad tidsbegränsade anställningar samt timvikarier. Under 2023 har rekryteringar till tills vidare-tjänster genomförts i en snabbare och högre omfattning. Detta har resulterat i en ökning av antalet tillsvidareanställda, samtidigt som användningen av tidsbegränsade anställningar och timvikarier har minskat.

Antal tidsbegränsade anställda

Antalet tidsbegränsat anställda har minskat jämfört med föregående år.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)

Sysselsättningsgraden har ökat marginellt men och ligger närmare heltid utifrån normen heltid som norm.

Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)

Andelen socionomer som uppfyller kravet fortsätter att öka vilket är positivt.

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022	Utfall helår 2023
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	8,6%	8,2%	9,3%	8,7%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	34,8%	36,4%	41,9%	43,7%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	50%	45%	44%	50%

Sjukfrånvaro alla anställda (%)

Den totala sjukfrånvaron har minskat och verksamheten har ett aktivt arbete för att så långt det är möjligt förebygga långtidssjukskrivningar.

Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)

Andelen långtidsfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron har ökat något jämfört med tidigare år samtidigt som korttidsfrånvaron minskat. Verksamheten arbetar tillsammans med HR aktivt för att möjliggöra rehabilitering och återgång till arbete.

Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)

Frisktalet har ökat jämfört med tidigare år vilket är positivt.

Personal - Tímtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022	Utfall helår 2023
Tímtid i timmar	77 113	86 713	80 287	64 195
Fyllnadstid i timmar	5 041	5 071	5 313	4 024
Övertid i timmar	6 843	8 666	12 033	8 407

Tímtid i timmar

Tímtiden i timmar har minskat kraftigt under 2023 jämfört med tidigare år. Minskningen har framför allt skett under andra halvåret 2023 vilket har varit en tydlig målsättning för verksamheten. Även fyllnadstid och övertid har minskat.